

УДК 341.231.14

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.4.35>

ОРГАНИ ТА ІНСТИТУЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ВІД ДИСКРИМІНАЦІЇ

Фомін П.В.,
доктор філософії, доцент
кафедри міжнародного і європейського права
юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
ORCID: 0000-0002-1951-9860
e-mail: fomin@karazin.ua

Фомін П.В. Органи та інституції Організації Об'єднаних Націй у сфері захисту від дискримінації.

У статті охарактеризовано інституційний механізм Організації Об'єднаних Націй у сфері захисту від дискримінації. Вказано, що договірні органи Організації Об'єднаних Націй (Комітет з прав людини, Комітет з економічних, соціальних і культурних прав, Комітет з ліквідації расової дискримінації, Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок тощо) здійснюють моніторинг за виконанням державами-учасниками відповідного договору та розглядають скарги про порушення прав, гарантованих цими договорами, зокрема й щодо дискримінації. Зазначено, що Управління Верховного комісара ООН з прав людини сприяє роботі спеціальних процедур, які реалізують тематичні і країнові мандати та проводить правові дослідження і надає адміністративні послуги для договірних органів. Вказано, що Рада з прав людини розглядає випадки порушень прав людини, включаючи дискримінацію, через універсальний періодичний огляд, спеціальні процедури та розслідування. Зазначено щодо Групи експертів з прав людини щодо Нікарагуа заснованої резолюцією Ради з прав людини, уповноважену проводити ретельні та незалежні розслідування всіх передбачуваних порушень і утисків прав людини, скоєних у Нікарагуа з квітня 2018 року, включно з можливими гендерними аспектами таких порушень та утисків. Охарактеризовано повноваження Міжнародного незалежного експертного механізму з просування расової справедливості та рівності в контексті діяльності правоохоронних органів. Акцентовано увагу на повноваженнях і методах роботи низки спеціальних процедур, як-от: Спеціальний доповідач з питань сучасних форм расизму, расової дискримінації, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості, Робоча група експертів з питань осіб африканського походження, Незалежний експерт з питань захисту від насильства та дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, Робоча група з питань дискримінації жінок і дівчат. Висвітлено діяльність спеціальних процедур у сфері захисту від дискримінації (здійснення ознайомчих візитів до країн, надання коментарів до національного законодавства, підготовка тематичних доповідей тощо). Зроблено відповідні висновки.

Ключові слова: гендер, захист, нерівність, нетерпимість, міжнародні організації, права людини, спеціальні процедури, расизм.

Fomin P.V. United Nations bodies and institutions in the field of protection against discrimination.

In the article it is described the institutional mechanism of the United Nations in the field of protection against discrimination. It is indicated that the United Nations treaty bodies (the Human Rights Committee, the Committee on Economic, Social and Cultural Rights, the Committee on the Elimination of Racial Discrimination, the Committee on the Elimination of Discrimination against Women, etc.) monitor the implementation of the relevant treaties by State parties. They also consider complaints about violations of the rights guaranteed by these treaties, including discrimination. It is noted that the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights facilitates the work of special procedures that

implement thematic and country mandates, conduct legal research and provide administrative services to treaty bodies. It is indicated that the Human Rights Council considers cases of human rights violations, including discrimination, through universal periodic reviews, special procedures and investigations. The author refers to the Group of Human Rights Experts on Nicaragua, which was established by a Human Rights Council resolution and is mandated to conduct thorough and independent investigations into all alleged human rights violations and abuses committed in Nicaragua since April 2018, including possible gender-related aspects of such violations and abuses. The powers of the International Independent Expert Mechanism to Advance Racial Justice and Equality in the context of Law Enforcement are characterised. Attention is focused on the powers and working methods of special procedures, such as: The Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, the Working Group of Experts on People of African Descent, the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity, and the Working Group on discrimination against women and girls. The activities of the special procedures in the field of discrimination protection are highlighted (conducting fact-finding visits to countries, providing commentary on national legislation, preparing thematic reports, etc.). Relevant conclusions are drawn.

Key words: gender, protection, inequality, intolerance, international organisations, human rights, special procedures, racism.

Постановка проблеми. Загальною декларацією прав людини 1948 р. гарантується, що всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах (ст. 1) та мають право на рівний захист від якої б то не було дискримінації, що порушує цю Декларацію, і від якого б то не було підбурювання до такої дискримінації (ст. 7). З огляду на це, в межах Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН) була створена розгалужена та комплексна система структур, органів та спеціально уповноважених осіб, діяльність яких спрямована на захист від будь-яких проявів дискримінації. Однак, незважаючи на значні досягнення та постійні зусилля, перед організацією постає низка проблем і викликів, що суттєво впливають на реальну ефективність та оперативність у боротьбі з дискримінацією по всьому світу, як-от: вибіркове застосування або ігнорування рекомендацій, недостатня імплементація міжнародних стандартів у цій сфері тощо. Означене вимагає здійснення низки заходів щодо зміцнення інституційного механізму ООН з тим щоб ефективніше забезпечувати реальну рівність та захист від дискримінації для всіх.

Мета дослідження – охарактеризувати повноваження та напрямки роботи органів, спеціально уповноважених осіб Організації Об'єднаних Націй у сфері захисту від дискримінації.

Стан опрацювання проблематики. Питання щодо протидії різноманітним проявам дискримінації, права на недискримінацію на міжнародному та національному рівнях, практики міжнародних правозахисних органів розглядалися такими дослідниками: М. Буроменський, Н. Дрьоміна-Волок, С. Карвацька, Т. Сироїд, М. Челліні (Marco Cellini), Д. Моклі (Daniel Moeckli), С. Бессон (Samantha Besson), Е. Клебер (Eleonor Kleber) та ін. Проте, досліджуване питання потребує подальшого детального аналізу, оскільки боротьба з дискримінацією залишається надважливим завданням як міжнародної спільноти в цілому, так і держав зокрема.

Виклад основного матеріалу. У межах ООН функціонує низка органів та структур, діяльність яких спрямована на боротьбу з дискримінацією в її різних проявах. Зокрема, договірні органи ООН – Комітети, до складу яких входять незалежні експерти, створені відповідно до міжнародних договорів з прав людини (Комітет з прав людини, Комітет з економічних, соціальних і культурних прав, Комітет з ліквідації расової дискримінації, Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок тощо), здійснюють моніторинг за виконанням державами-учасниками відповідного договору та розглядають скарги про порушення прав, гарантованих цими договорами.

Управління Верховного комісара ООН з прав людини (далі – Управління, УВКПЛ) є провідною структурою ООН у галузі прав людини, що має унікальний мандат заохочувати і захищати всі права людини всіх людей. УВКПЛ сприяє роботі незалежних експертів, відомих як спеціальні процедури, які реалізують тематичні і країнові мандати, під час їхніх візитів до країн, у випадках, коли вони отримують і розглядають скарги, що надходять від осіб, чиї права були порушені, і коли звертаються до держав від імені жертв правопорушень. Також Управління проводить правові дослідження і надає адміністративні послуги для основних договірних органів у сфері прав людини [1].

Рада ООН з прав людини (далі – Рада, РПЛ) є міжурядовим органом у системі ООН, що відповідає за просування і захист усіх прав людини в усьому світі. Рада замінила Комісію ООН з прав людини і розглядає випадки порушень прав людини, включаючи дискримінацію, через універсальний періодичний огляд, спеціальні процедури та розслідування.

Так, приміром, РПЛ резолюцією від 31 березня 2022 р. 49/3. «Заохочення та захист прав людини в Нікарагуа» постановила заснувати групу по Нікарагуа у складі трьох експертів з прав людини, уповноважену провести ретельні та незалежні розслідування всіх передбачуваних порушень і утисків прав людини, скоєних у Нікарагуа з квітня 2018 року, включно з можливими гендерними аспектами таких порушень та утисків, а також їхніми структурними корінними причинами; встановити факти та обставини, пов'язані з передбачуваними порушеннями та утисками, виявити винних; надати рекомендації з метою поліпшення становища в галузі прав людини, надати орієнтири щодо забезпечення доступу до правосуддя і притягнення винних до відповідальності, залежно від обставин, і забезпечити застосування підходу, орієнтованого на захист інтересів жертв, зокрема шляхом розгляду впливу множинних та інтерсекційних форм дискримінації (п. 14) [2].

У прийнятому в 2023 році Звіті (A/HRC/52/63) Група експертів з прав людини щодо Нікарагуа дійшла висновку, що виявлені порушення і зловживання становлять систематичний і загальний напад на цивільне населення за допомогою дискримінаційної політики, яка включає в себе порушення прав людини і злочини за міжнародним правом, і що вони не тільки призвели до руйнування громадянського і демократичного простору в Нікарагуа, а й дають підстави стверджувати, що були скоєні злочини проти людяності [3].

Також, після презентації доповіді Верховного комісара ООН щодо расової справедливості та рівності, в якій було представлено порядок денний з чотирьох пунктів, спрямований на припинення системного расизму і порушень прав людини з боку правоохоронних органів щодо африканців та осіб африканського походження [4], РПЛ заснувала Міжнародний незалежний експертний механізм з просування расової справедливості та рівності в контексті діяльності правоохоронних органів (п. 10, A/HRC/RES/47/21). Міжнародний незалежний експертний механізм просуває расову справедливість і рівність у контексті правоохоронної діяльності в усіх частинах світу, зокрема, шляхом відвідування країн, здійснення всебічної інформаційно-роз'яснювальної діяльності та проведення консультацій з державами, особами та громадами, яких це безпосередньо стосується, та іншими заінтересованими сторонами. Повноваження Механізму охоплюють: вивчення системного расизму, зокрема структурного та інституційного, з яким стикаються африканці та особи африканського походження, щодо надмірного застосування сили й інших порушень міжнародного права прав людини працівниками правоохоронних органів; вивчення корінних причин системного расизму в правоохоронних органах і системі кримінального правосуддя, надмірного застосування сили, расового профілювання тощо; винесення рекомендацій щодо того, яким чином можна привести внутрішні правові режими, що регулюють застосування сили працівниками правоохоронних органів, у відповідність до міжнародних стандартів у сфері прав людини; вивчення взаємозв'язку між рухами та окремими особами, які дотримуються ідеології переваги однієї раси над іншою, у правоохоронних органах та системі кримінального правосуддя; винесення рекомендацій щодо боротьби із системним расизмом у правоохоронних органах та системі кримінального правосуддя тощо (п. 11, A/HRC/RES/47/21) [5].

Варто також зазначити щодо діяльності спеціальних процедур, які призначаються Радою з прав людини для моніторингу, звітування та консультування з конкретних тематичних питань прав людини або ситуацій у певних країнах. Багато з них безпосередньо займаються питаннями дискримінації, наприклад, Спеціальний доповідач з питань сучасних форм расизму, расової дискримінації, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості, Робоча група експертів з питань осіб африканського походження, Незалежний експерт з питань захисту від насильства та дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, Робоча група з питань дискримінації жінок і дівчат.

Так, мандат Спеціального доповідача з питань сучасних форм расизму був створений у 1993 році Комісією з прав людини (резолюція 1993/20). У 1994 році мандат був більш точно визначений резолюцією 1994/64 та востаннє продовжений ще на три роки резолюцією 52/36 Ради з прав людини, ухваленою 4 квітня 2023 року [6].

Спеціальний доповідач уповноважений розглядати питання расизму, расової дискримінації, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості щодо африканців та осіб африканського походження.

ня, арабів і мусульман, азіатів та осіб азійського походження, мігрантів і негромадян, осіб, які належать до корінних народів і меншин, а також щодо всіх інших жертв, згаданих у Дурбанській декларації та Програмі дій.

При виконанні свого мандату Спеціальний доповідач наділений повноваженнями надсилати державам термінові заклики та повідомлення про передбачувані порушення щодо сучасних форм расизму, дискримінації за ознакою раси, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості до відповідної держави, щоб спонукати національні органи влади провести необхідні розслідування всіх інцидентів або окремих випадків, про які було повідомлено, здійснювати візити до країн з метою встановлення фактів [7].

Спеціальний доповідач подає щорічні тематичні доповіді, які документують висновки з конкретних тем і містять вказівки та рекомендації для держав-членів ООН, організацій громадянського суспільства та інших зацікавлених сторін. Спецдоповідач також подає щорічні доповіді на теми, пов'язані з проблематикою героїзації нацизму, неонацизму та інших практик, які сприяють розпалюванню сучасних форм расизму, расової дискримінації, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості [8]. У цих доповідях спецдоповідач узагальнює інформацію, надану державами щодо заходів, вжитих ними для боротьби з героїзацією нацизму, неонацизму та іншими видами практики, які сприяють ескалації сучасних форм расизму, расової дискримінації, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості (A/79/195, A/HRC/56/67); узагальнює ключові тенденції прославлення нацизму та пов'язаного з ним расизму, ксенофобії та нетерпимості (A/77/512); досліджує ідеології, що стоять за проявом антисемітизму, який перетинається з ідеологіями, які також призвели до збільшення антиазіатського расизму, ісламофобії та нападів на негромадян у зв'язку з походженням та поширенням COVID-19 (A/75/329) тощо.

Також у 2002 році, резолюцією 2002/68 Комісії з прав людини, була створена Робоча група експертів з питань осіб африканського походження, мандат якої надалі був неодноразово продовжений резолюціями РПЛ [9]. Коло повноважень Робочої групи передбачає: вивчення проблем расової дискримінації, з якими стикаються особи африканського походження; надання рекомендацій щодо розробки, впровадження та застосування ефективних заходів для ліквідації расового профілювання осіб африканського походження; внесення пропозицій щодо ліквідації расової дискримінації щодо африканців та осіб африканського походження в усіх частинах світу; розробку коротко-, середньо- та довгострокових пропозицій щодо ліквідації расової дискримінації осіб африканського походження тощо [10].

Надалі у 2016 році резолюцією 32/2 Рада з прав людини постановила призначити на трирічний термін Незалежного експерта з питань захисту від насильства та дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності (далі – Незалежний експерт, Незалежний експерт із сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності) (продовжено резолюціями 41/18, 50/10) з мандатом: оцінювати реалізацію існуючих міжнародних договорів про права людини щодо шляхів подолання насильства та дискримінації стосовно осіб через їхню сексуальну орієнтацію чи гендерну ідентичність, виявляючи як оптимальні види практики, так і прогалини; підвищувати поінформованість про насильство та дискримінацію стосовно осіб на підставі їх сексуальної орієнтації або гендерної ідентичності, а також виявляти та усувати корінні причини насильства та дискримінації; підтримувати діалог і консультуватися з державами та іншими відповідними заінтересованими сторонами, включаючи установи, програми та фонди ООН, регіональні правозахисні механізми, національні правозахисні установи, організації; проводити роботу у співпраці з державами з метою сприяння здійсненню заходів, що сприяють захисту всіх осіб від насильства та дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності; боротися з множинними, взаємопов'язаними та особливо тяжкими формами насильства і дискримінації, з якими стикаються особи через їхню сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність тощо (п. 3) [11].

Виконуючи свої повноваження, незалежний експерт: передає державам термінові звернення та листи із заявами щодо випадків насильства та дискримінації осіб на основі їх сексуальної орієнтації чи гендерної ідентичності; здійснює ознайомчі візити до країн; та подає тематичні доповіді Раді з прав людини і Генеральній Асамблеї про діяльність за мандатом, тенденції та методи роботи [12].

Незалежний експерт також регулярно надає коментарі щодо відповідності нормативних та політичних змін міжнародним стандартам захисту від насильства та дискримінації за ознаками сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності.

Зокрема, у вересні 2024 року Незалежний експерт спільно з іншими спеціальними доповідачами, звернувся до Уряду Грузії щодо законопроекту під назвою «Закон Грузії про сімейні цінності та захист неповнолітніх», прийнятого парламентом Грузії у другому читанні 4 вересня 2024 року. Головний висновок розгляду законопроекту спеціальними процедурами полягає в тому, що він суперечить національним і міжнародним правовим зобов'язанням Грузії щодо прав людини не дискримінувати захист прав людини за будь-яким статусом. Якщо його не переглянути, законопроект передбачатиме вибіркове обмеження багатьох основних прав людини на основі заборонених ознак дискримінації. Крім того, законопроекту бракує юридичної ясності та точності в його написанні, що, в разі прийняття та впровадження, неминуче призведе до численних порушень прав людини. На переконання Спецдоповідачів, якщо законопроект буде прийнятий у його нинішньому вигляді, він становитиме найбільше обмеження прав людини лесбіянок, геїв, бісексуалів, транссексуалів та інших гендерно різноманітних (ЛГБТ) осіб у Грузії за останні 20 років з моменту, коли уряд почав приєднуватися до основних договорів ООН про права людини [13].

У жовтні 2024 р. Незалежний експерт з питань захисту від насильства та дискримінації на основі сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності спільно зі Спеціальним доповідачем з питань становища правозахисників звернулися до уряду Боснії і Герцеговини із коментарем щодо законопроекту під назвою «Закон про внесення змін до Кримінального кодексу Республіки Сербської», який було оцінено з точки зору міжнародних стандартів прав людини і принципів верховенства права, та відповідно надано висновки та міркування.

Спецдоповідачі вказали на те, що законопроект суперечить національним і міжнародним юридичним зобов'язанням Боснії та Герцеговини в галузі прав людини. Передбачувана мета законопроекту полягає у вилученні терміну «гендерна ідентичність» із Кримінального кодексу Республіки Сербської. На їхню думку, запропоновані поправки скасують існуючий захист прав людини для конкретних осіб, у тому числі тих, хто є об'єктами злочинів на ґрунті ненависті, підбурювання до насильства та ненависті або інших форм відмови в правах людини на основі гендерної ідентичності. Якби «гендерну ідентичність» було вилучено з кримінального кодексу, це дало б небезпечний сигнал про те, що державний захист від злочинів, скоєних на цій основі, скасовується. Це означатиме, що влада більше не стурбована насильством і ненавистю, спрямованими проти цілої категорії осіб, яких держава зобов'язана захищати. Доповідачі також виказали стурбованість, що це потенційно може вплинути на правозахисників та організації громадянського суспільства, які займаються просуванням і захистом прав та рівності осіб з різною гендерною ідентичністю [14].

Також, реалізуючи свій мандат щодо здійснення ознайомчих візитів до країн, зокрема України (30 квітня – 10 травня 2019 року), Незалежний експерт оприлюднив підсумковий звіт про його результати, в якому надав оцінку імплементації існуючих національних та міжнародних стандартів прав людини щодо боротьби з насильством та дискримінацією за ознаками сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності та надав панорамний огляд ситуації з правами людини лесбіянок, геїв, бісексуальних, трансгендерних та гендерно неоднорідних осіб в Україні.

Незалежний експерт визначив позитивні кроки та існуючі виклики, і сформулював рекомендації щодо посилення захисту людей від злочинів на ґрунті ненависті, а також щодо обмеження та остаточного викорінення дискримінації за ознаками сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності. Рекомендації стосувалися таких сфер як: законодавча, інституційна та політична база, стигматизація і мова ненависті, злочини на ґрунті ненависті, охорона здоров'я, освіта, працевлаштування, сімейне життя [15].

У 2010 році РПЛ заснувала Робочу групу з питання дискримінації щодо жінок у законодавстві та на практиці у складі п'яти незалежних експертів, на основі принципу збалансованого географічного представництва (резолюція 15/23). Завдання Робочої групи полягають у тому, щоб: розвивати діалог з державами, відповідними органами ООН, національними правозахисними установами, експертами з різних правових систем та організаціями громадянського суспільства для виявлення, заохочення й обміну думками щодо передової практики, пов'язаної зі скасуванням законів, що дискримінують жінок; надавати рекомендації щодо вдосконалення законодавства з метою сприяння виконанню цілей розвитку, сформульованих у Декларації тисячоліття тощо [16].

Після поновлення в червні 2019 року резолюцією 41/6 назву мандату було змінено з Робочої групи з питань дискримінації щодо жінок у законодавстві та на практиці на Робочу групу з

питань дискримінації жінок і дівчат. Мандат було продовжено в червні 2022 року резолюцією 50/18 [17].

Робоча група виконує свій мандат відповідно до резолюцій Ради з прав людини та у дусі конструктивного діалогу з державами-членами, зацікавленими сторонами громадянського суспільства, організаціями ООН, а також національними, регіональними та міжнародними механізмами у галузі прав людини.

Робоча група повною мірою використовує загальний набір інструментів, доступних для мандатів спеціальних процедур, такі як повідомлення, тематичні доповіді та візити до країн. Також Робоча група проводить інтерактивний діалог у Раді з прав людини під час червневої сесії з тем та доповідей про свої візити до країн, і та бере участь у роботі Комісії з становища жінок у березні кожного року.

Крім того, Робоча група здійснює інші ініціативи, включаючи публічні заяви, короткі матеріали *amicus*, позиційні документи, участь у заходах та внесок у роботу інших учасників механізму ООН з прав людини чи організацій ООН [17].

Так, наприклад, Робоча група в межах свого мандату, зверталася до різних судових органів, як-от: Міжамериканський суд з прав людини (справа *Beatriz y Otros* проти Сальвадору (2023)), *Amicus Curiae* до Європейського суду з прав людини щодо Польщі (листопад 2021 р.), *Amicus curiae* подано до Верховного суду США (вересень 2021 р.), заява *amicus* до Федерального високого суду Нігерії (лютий 2020 р.), заява *amicus* до Конституційного суду Республіки Корея (березень 2019 р.) [18].

У березні 2025 року Робоча група у взаємодії з іншими спеціальними процедурами РПЛ звернулася з листом до Бразилії щодо законопроекту (*Projeto de Lei*) 1904/2024, який передбачає внесення змін до Кримінального кодексу з метою криміналізації переривання вагітності на терміні понад 22 тижні, зокрема у випадках вагітності внаслідок зґвалтування, а також щодо прийнятності Пропозиції про внесення змін до Конституції (РЕС) 164/2012, що має на меті внести зміни до статті 5 Федеральної Конституції, встановивши, що право на життя повинно бути гарантоване з моменту зачаття. У зв'язку з цим Спецдоповідачі закликали державу переглянути вказані документи і відхилити будь-яку пропозицію, яка може обмежити доступ до сексуальних і репродуктивних прав для жінок і дівчат [19].

Висновки. У структурі Організації Об'єднаних Націй функціонує низка органів, інституцій та спеціально уповноважених осіб, до повноважень яких належить протидія дискримінації в її різноманітних проявах. Діяльність договірних органів ООН (Комітетів) спрямована на здійснення моніторингу виконання державами їхніх зобов'язань відповідно до міжнародних договорів, зокрема й у сфері захисту від дискримінації. Управління Верховного комісара ООН з прав людини забезпечує підтримку правозахисних механізмів у цій сфері через сприяння роботі спеціальних процедур, проведення правових досліджень і надання адміністративних послуг для договірних органів. Важливу роль у цій сфері відіграє Рада ООН з прав людини, яка наділена повноваженнями ініціювати розслідування ймовірних порушень прав людини. Більшість органів, уповноважених Радою з прав людини, були створені для розслідування передбачуваних порушень у конкретних країнах. Разом з тим, один з них – Міжнародний незалежний експертний механізм з просування расової справедливості та рівності в контексті діяльності правоохоронних органів – має тематичний характер. Ефективним інструментом Ради з прав людини є інститут спеціальних процедур (Спеціальний доповідач з питань сучасних форм расизму, расової дискримінації, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості, Робоча група експертів з питань осіб африканського походження, Незалежний експерт з питань захисту від насильства та дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, Робоча група з питань дискримінації жінок і дівчат. Висвітлено діяльність спеціальних процедур у сфері захисту від дискримінації тощо) – незалежних експертів та робочих груп із тематичними мандатами, форми роботи яких включають: здійснення ознайомих візитів до країн, надання коментарів до національного законодавства, підготовка тематичних доповідей тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. OHCHR: What we do: an overview. URL: <https://www.ohchr.org/en/about-us/what-we-do> (дата звернення: 05.06.2025).

2. Resolution adopted by the Human Rights Council on 31 March 2022 49/3. Promotion and protection of human rights in Nicaragua. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/RES/49/3> (дата звернення: 05.06.2025).
3. Report of the Group of Human Rights Experts on Nicaragua, A/HRC/52/63. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/52/63> (дата звернення: 05.06.2025).
4. Expert Mechanism to Advance Racial Justice and Equality in Law Enforcement. URL: <https://www.ohchr.org/en/hrc-subidiaries/expert-mechanism-racial-justice-law-enforcement> (дата звернення: 05.06.2025).
5. Resolution adopted by the Human Rights Council on 13 July 2021 47/21. Promotion and protection of the human rights and fundamental freedoms of Africans and of people of African descent against excessive use of force and other human rights violations by law enforcement officers through transformative change for racial justice and equality. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/RES/47/21> (дата звернення: 05.06.2025).
6. Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-racism> (дата звернення: 05.06.2025).
7. OHCHR: About the mandate Special Rapporteur on contemporary forms of racism. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-racism/about-mandate> (дата звернення: 05.06.2025).
8. OHCHR: Annual thematic reports Special Rapporteur on contemporary forms of racism. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/sr-racism/annual-thematic-reports> (дата звернення: 05.06.2025).
9. Working Group of Experts on People of African Descent: About the mandate. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/wg-african-descent> (дата звернення: 05.06.2025).
10. OHCHR: Mandate Working Group of Experts on People of African Descent. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/wg-african-descent/mandate> (дата звернення: 05.06.2025).
11. Resolution adopted by the Human Rights Council on 30 June 2016 32/2. Protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/RES/32/2> (дата звернення: 05.06.2025).
12. About the mandate Independent Expert on sexual orientation and gender identity. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/ie-sexual-orientation-and-gender-identity/about-mandate> (дата звернення: 05.06.2025).
13. Mandates of the Special Rapporteur on the right to education; the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression; the Special Rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association; the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health; the Special Rapporteur on the right to privacy and the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity, Ref.: OL GEO 3/2024. URL: <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=29365> (дата звернення: 05.06.2025).
14. Mandates of the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity and the Special Rapporteur on the situation of human rights defenders, Ref.: OL BIH 1/2024. URL: <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=29473> (дата звернення: 05.06.2025).
15. Visit to Ukraine. Report of the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity, A/HRC/44/53/Add.1. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/44/53/Add.1> (дата звернення: 05.06.2025).
16. Resolution adopted by the Human Rights Council 15/23 Elimination of discrimination against women. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/RES/15/23> (дата звернення: 05.06.2025).
17. About the mandate Working Group on discrimination against women and girls. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/wg-women-and-girls/about-mandate> (дата звернення: 05.06.2025).
18. Submissions to courts Working Group on discrimination against women and girls. URL: <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/wg-women-and-girls/submissions-courts> (дата звернення: 05.06.2025).

19. Mandates of the Working Group on discrimination against women and girls; the Special Rapporteur in the field of cultural rights; the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions and the Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance, Ref.: OL BRA 2/2025. URL: <https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=29751> (дата звернення: 05.06.2025).